

SB Invest Gram ApS

Slotsvej 54
6510 Gram
CVR-nr. 41026626

Årsrapport 2023

Godkendt på selskabets generalforsamling, den
14.06.2024

Svend Brodersen
Dirigent

Indhold

Virksomhedsoplysninger	2
Ledelsespåtegning	3
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	4
Ledelsesberetning	7
Koncernens resultatopgørelse for 2023	10
Koncernens balance pr. 31.12.2023	11
Koncernens egenkapitalopgørelse for 2023	15
Koncernens pengestrømsopgørelse for 2023	16
Koncernens noter	18
Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2023	24
Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2023	25
Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2023	27
Modervirksomhedens noter	28
Anvendt regnskabspraksis	31

Virksomhedsoplysninger

Virksomhed

SB Invest Gram ApS

Slotsvej 54

6510 Gram

CVR-nr.: 41026626

Hjemsted: Haderslev

Regnskabsår: 01.01.2023 - 31.12.2023

Direktion

Svend Brodersen, direktør

Revisor

Deloitte Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Egtved Allé 4

6000 Kolding

Ledelsespåtegning

Direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2023 - 31.12.2023 for SB Invest Gram ApS.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Det er min opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2023 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2023 - 31.12.2023.

Ledelsesberetningen indeholder efter min opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Gram, den 14.06.2024

Direktion

Svend Brodersen
direktør

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i SB Invest Gram ApS

Konklusion

Vi har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for SB Invest Gram ApS for regnskabsåret 01.01.2023 - 31.12.2023, der omfatter resultatopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis for såvel koncernen som selskabet samt pengestrømsopgørelse for koncernen. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter årsregnskabsloven.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2023 samt af resultatet af koncernens og selskabets aktiviteter og koncernens pengestrømme for regnskabsåret 01.01.2023 - 31.12.2023 i overensstemmelse med årsregnskabsloven.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet". Vi er uafhængige af koncernen og selskabet i overensstemmelse med International Ethics Standards Board for Accountants' internationale retningslinjer for revisorers etiske adfærd (IESBA Code) og de yderligere etiske krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse krav og IESBA Code. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for koncernregnskabet og årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med årsregnskabsloven. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et koncernregnskab og et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af koncernregnskabet og årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere selskabet, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af koncernregnskabet og årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om koncernregnskabet og årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af

besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af koncernregnskabet og årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i koncernregnskabet og årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og selskabets interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den anvendte regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af koncernregnskabet og årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernens og selskabets evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i koncernregnskabet og årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen og selskabet ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af koncernregnskabet og årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om koncernregnskabet og årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker

ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet og årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er herudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til den relevante lovgivning.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i den relevante lovgivning. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Kolding, den 14.06.2024

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33963556

Per Schøtt

Statsautoriseret revisor
MNE-nr. mne28663

Ledelsesberetning

Hoved- og nøgletal

	2023 t.kr.	2022 t.kr.	2021 t.kr.	2020 t.kr.
Hovedtal				
Nettoomsætning	146.755	141.562	120.817	119.822
Bruttoresultat	66.202	59.589	49.468	46.867
Driftsresultat	18.989	18.541	14.711	16.332
Resultat af finansielle poster	(12.815)	(8.483)	(8.364)	(6.707)
Årets resultat	4.806	7.870	4.936	11.553
Årets resultat ekskl. minoriteter	2.753	4.096	2.546	7.432
Balancesum	461.126	421.808	367.178	349.762
Investeringer i materielle aktiver	33.680	51.954	24.650	7.082
Egenkapital	64.228	59.540	55.457	50.521
Egenkapital ekskl. minoriteter	24.898	22.263	18.167	15.621
Nøgletal				
EBIT-margin (%)	11,77	13,10	12,18	13,63
Nettomargin (%)	3,27	5,56	4,09	9,64
Soliditetsgrad (%)	13,92	14,12	15,10	14,44

Hoved- og nøgletal er defineret og beregnet i overensstemmelse med Finansforeningens gældende version af "Anbefalinger & Nøgletal".

EBIT-margin (%):

Driftsresultat * 100

Nettoomsætning

Nettomargin (%):

Årets resultat * 100

Nettoomsætning

Soliditetsgrad (%):

Egenkapital inkl. minoriteter * 100

Balancesum

Virksomhedens væsentligste aktiviteter

Selskabets aktivitet er at fungere som moderselskab.

Koncernens primære aktivitet er at drive økologisk landbrug og fødevareforædling, samt i tilknytning hertil kulturformidling, hotel- og conferencefaciliteter og messe- og udstillingsaktiviteter på Gram Slot.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Koncernens resultat blev et overskud på 6,2 mio.kr. før skat og 4,8 mio.kr. efter skat.

Moderselskabets resultat blev et overskud på 2,4 mio.kr. før skat og 2,8 mio.kr. efter skat.

Omsætningen er med 147 mio.kr. forøget med 5 mio.kr. i forhold til 2022. Dette er sket på trods af faldende mælkepriser, og et år med lave udbytter i kornafgrøder pga. særdeles vanskelige dyrkningsvilkår. Især avlen af kartofler og løg har i 2023 været med til at sikre et overskud som budgetteret, og en fortsat stigende omsætning. Udbytterne var over middel og afsætningsforholdene har været gode.

Samlet vurderes årets resultat som tilfredsstillende.

Moderselskabet er pr. 01.01.2023 fusioneret med datterselskaberne SB Holding 2007 ApS og Gram og Nybøl Godser Holding A/S. Det har ikke indflydelse på årets resultat eller på driften af koncernen.

Årets resultat sammenholdt med den forventede udvikling

Årets resultat lever op til forventningerne til året, der for koncernen var et resultat før skat i niveauet 4 - 6 mio.kr.

Forventet udvikling

For 2024 forventes et positivt resultat før skat i niveauet 5 - 7 mio.kr. for koncernen.

Særlige risici

Selskabets aktiviteter er investeringstunge. Størstedelen af selskabets produktionsapparat er lånefinansieret, hvorfor selskabet er eksponeret overfor udviklingen på rentemarkederne. 50 % af selskabets realkreditgæld er i fastforrentede lån med en pålydende rente på 1,0-1,5 %, mens den resterende del er med variabel rente, med en løbetid på 5 år.

Koncernens produktion af afgrøder er afhængig af vejret, der har indflydelse på hele produktionsprocessen fra såning, vækst og til høst. Ud over vanding i tørkeperioder kan risikoen ikke påvirkes væsentligt.

Dog er der taget initiativer i retning af et sædskifte med flere afgrøder, som er mere robuste overfor det skiftende vejr, og derfor er især arealet med græs øget i 2024.

Miljømæssige forhold

Hele Gram Slot drives økologisk, med respekt for både jord, dyr og natur. Bæredygtighed indtænkes i alle dele af virksomheden og vores erfaring siger os, at bæredygtigheden også er der økonomisk, for over hele verden er der voksende bevidsthed om, hvad vi udsætter både kroppe og omgivelser for.

Vi vil gå foran og være med til at sætte fremtidens standarder, når det gælder nye metoder inden for dyrevelfærd og naturligt foder.

I 2023 er der også igangsat en række initiativer for at nedsætte bedriftens klimaaftryk. Nyplantning af skov, omlægning af arealer til skovlandbrug og udskiftning af kvægrace, er nogle af de mange initiativer der vil sikre et lavere klimaaftryk på sigt.

Da vi overtog Gram Slot for 17 år siden skrev vi, at den økologiske tankegang efter vores vurdering ville være den største folkebevægelse på jorden om 10 år. Vi kan i dag konstatere, at det går hurtigere end vi kunne forestille os.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Koncernen har ikke egne forsknings- og udviklingsaktiviteter, men bidrager sammen med samarbejdspartnere i udvikling af nye produkter til Rema1000's detailbutikker. I 2023 er der bl.a. lanceret madspildskartofler og kartoffel dippers.

Gram Slot har over de sidste 10 år investeret meget tid i at tilegne sig viden inden for produktion af kartofler og grøntsager, da der er en stigende efterspørgsel herfor. Der dyrkes nu over 400 ha årligt med disse produkter, og vi er på få år blevet en af Danmarks største på området.

Koncernens resultatopgørelse for 2023

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Nettoomsætning		146.754.689	141.562.480
Andre driftsindtægter	2	3.629.283	1.993.160
Andre eksterne omkostninger		(84.181.933)	(83.966.367)
Bruttoresultat		66.202.039	59.589.273
Personaleomkostninger	3	(39.069.632)	(34.099.205)
Af- og nedskrivninger	4	(8.143.601)	(6.948.771)
Driftsresultat		18.988.806	18.541.297
Indtægter af andre finansielle aktiver		20.000	0
Andre finansielle indtægter	5	23.569	287.106
Andre finansielle omkostninger	6	(12.858.985)	(8.769.715)
Resultat før skat		6.173.390	10.058.688
Skat af årets resultat	7	(1.367.023)	(2.188.554)
Årets resultat	8	4.806.367	7.870.134

Koncernens balance pr. 31.12.2023

Aktiver

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Erhvervede immaterielle aktiver		788.968	972.630
Immaterielle aktiver	9	788.968	972.630
Grunde og bygninger		331.758.230	307.770.675
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar		31.165.571	30.644.237
Biologiske aktiver		20.576.250	19.364.700
Materielle aktiver	10	383.500.051	357.779.612
Andre værdipapirer og kapitalandele		3.336.170	3.029.188
Finansielle aktiver	11	3.336.170	3.029.188
Anlægsaktiver		387.625.189	361.781.430
Råvarer og hjælpematerialer		11.604.488	11.856.562
Varer under fremstilling		3.022.713	2.800.572
Fremstillede varer og handelsvarer		28.312.259	27.517.702
Stambesætning		5.900	5.900
Varebeholdninger		42.945.360	42.180.736
Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		10.459.863	7.827.359
Andre tilgodehavender		14.522.821	9.574.131
Tilgodehavende skat		5.400	0
Periodeafgrænsningsposter	12	233.242	353.561
Tilgodehavender		25.221.326	17.755.051

Andre værdipapirer og kapitalandele	110.625	0
Værdipapirer og kapitalandele	110.625	0
<hr/>		
Likvide beholdninger	5.223.552	90.360
<hr/>		
Omsætningsaktiver	73.500.863	60.026.147
<hr/>		
Aktiver	461.126.052	421.807.577
<hr/>		

Passiver

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Virksomhedskapital		41.000	41.000
Overført overskud eller underskud		24.735.409	22.104.119
Forslag til udbytte for regnskabsåret		122.000	117.800
Egenkapital tilhørende modervirksomhedens kapitalejere		24.898.409	22.262.919
Egenkapital tilhørende minoritetsinteresser		39.329.838	37.276.761
Egenkapital		64.228.247	59.539.680
Udskudt skat	13	26.868.681	25.501.658
Hensatte forpligtelser		26.868.681	25.501.658
Gæld til realkreditinstitutter		208.259.555	185.890.663
Bankgæld		44.191.117	43.842.971
Leasingforpligtelser		11.695.867	11.615.097
Gæld til kreditinstitutter i øvrigt		822.500	1.057.500
Leverandører af varer og tjenesteydelser		33.131	20.762
Anden gæld		521.800	443.600
Periodeafgrænsningsposter	14	0	800.000
Langfristede gældsforpligtelser	15	265.523.970	243.670.593
Kortfristet del af langfristede forpligtelser	15	12.051.148	11.252.643
Bankgæld		33.758.120	23.068.804
Modtagne forudbetalinger fra kunder		797.693	1.312.077
Leverandører af varer og tjenesteydelser		14.999.079	11.774.072
Gæld til virksomhedsdeltagere og ledelse		34.131.323	34.118.336
Skyldig skat		0	500.852
Anden gæld		8.767.791	11.068.862
Kortfristede gældsforpligtelser		104.505.154	93.095.646
Gældsforpligtelser		370.029.124	336.766.239
Passiver		461.126.052	421.807.577

Begivenheder efter balancedagen	1
Eventualforpligtelser	17
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	18
Transaktioner med nærtstående parter, der ikke er på markedsæssige vilkår	19
Koncernforhold	20
Dattervirksomheder	21

Koncernens egenkapitalopgørelse for 2023

	Virksomheds- kapital kr.	Overført overskud eller underskud kr.	Forslag til udbytte for regnskabsåret kr.	Egenkapital tilhørende modervirksom- hedens kapitalejere kr.	Egenkapital tilhørende minoritets- interesser kr.
Egenkapital primo	41.000	22.104.119	117.800	22.262.919	37.276.761
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	(117.800)	(117.800)	0
Årets resultat	0	2.631.290	122.000	2.753.290	2.053.077
Egenkapital ultimo	41.000	24.735.409	122.000	24.898.409	39.329.838

	I alt kr.
Egenkapital primo	59.539.680
Udbetalt ordinært udbytte	(117.800)
Årets resultat	4.806.367
Egenkapital ultimo	64.228.247

Koncernens pengestrømsopgørelse for 2023

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Driftsresultat		18.988.806	18.541.297
Af- og nedskrivninger		8.143.601	6.948.771
Ændringer i arbejdskapital	16	(8.897.573)	(484.478)
Øvrige ændringer		(409.950)	(564.441)
Pengestrømme vedrørende primær drift		17.824.884	24.441.149
Modtagne finansielle indtægter		23.569	287.106
Betalte finansielle omkostninger		(12.858.985)	(8.399.287)
Refunderet/(betalt) skat		(506.252)	(272.170)
Andre pengestrømme vedrørende drift		20.000	0
Pengestrømme vedrørende drift		4.503.216	16.056.798
Køb mv. af immaterielle aktiver		0	(20.000)
Køb mv. af materielle aktiver		(33.680.378)	(46.751.359)
Salg af materielle aktiver		409.950	875.695
Køb af finansielle aktiver		0	(3.787.136)
Andre pengestrømme vedrørende investeringer		(110.625)	0
Pengestrømme vedrørende investeringer		(33.381.053)	(49.682.800)
Frie pengestrømme frembragt fra drift og investering før finansiering		(28.877.837)	(33.626.002)
Optagelse af lån		44.618.302	54.348.762
Afdrag på lån mv.		(21.178.789)	(29.546.832)
Udbetalt udbytte		(117.800)	0
Bevægelse på kassekreditter		10.689.316	7.852.318
Pengestrømme vedrørende finansiering		34.011.029	32.654.248
Ændring i likvider		5.133.192	(971.754)
Likvider primo		90.360	1.062.114
Likvider ultimo		5.223.552	90.360

Likvider ultimo sammensætter sig af:

Likvide beholdninger	5.223.552	90.360
Likvider ultimo	5.223.552	90.360

Koncernens noter

1 Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

2 Andre driftsindtægter

	2023 kr.	2022 kr.
Tilskud	1.402.009	600.000
Lønrefusioner	1.817.324	1.222.865
Andre driftsindtægter i øvrigt	409.950	170.295
	3.629.283	1.993.160

3 Personaleomkostninger

	2023 kr.	2022 kr.
Gager og lønninger	34.988.433	32.469.209
Pensioner	2.530.553	1.911.204
Andre omkostninger til social sikring	704.293	629.605
Andre personaleomkostninger	846.353	(910.813)
	39.069.632	34.099.205

Gennemsnitligt antal fuldtidsansatte medarbejdere	82	78
---	-----------	-----------

Ifølge årsregnskabslovens § 98 B, stk. 3 nr. 2 er vederlag til ledelsen ikke oplyst.

4 Af- og nedskrivninger

	2023 kr.	2022 kr.
Afskrivninger på immaterielle aktiver	183.662	183.162
Afskrivninger på materielle aktiver	7.959.939	7.100.784
Tab og gevinst ved salg af immaterielle og materielle aktiver	0	(335.175)
	8.143.601	6.948.771

5 Andre finansielle indtægter

	2023	2022
	kr.	kr.
Renteindtægter i øvrigt	13.005	3.079
Valutakursreguleringer	687	7.209
Dagsværdireguleringer	9.877	0
Øvrige finansielle indtægter	0	276.818
	23.569	287.106

6 Andre finansielle omkostninger

	2023	2022
	kr.	kr.
Renteomkostninger i øvrigt	11.458.366	8.532.629
Valutakursreguleringer	35.195	10.535
Renteudgifter vedrørende betalte acontoskatter	21.356	0
Øvrige finansielle omkostninger	1.344.068	226.551
	12.858.985	8.769.715

7 Skat af årets resultat

	2023	2022
	kr.	kr.
Aktuel skat	0	530.852
Ændring af udskudt skat	1.367.023	1.654.915
Regulering vedrørende tidligere år	0	2.787
	1.367.023	2.188.554

8 Forslag til resultatdisponering

	2023	2022
	kr.	kr.
Ordinært udbytte for regnskabsåret	122.000	117.800
Overført resultat	2.631.290	3.978.556
Minoritetsinteressers andel af resultatet	2.053.077	3.773.778
	4.806.367	7.870.134

9 Immaterielle aktiver

	Erhvervede immaterielle aktiver kr.
Kostpris primo	1.836.615
Kostpris ultimo	1.836.615
Af- og nedskrivninger primo	(863.985)
Årets afskrivninger	(183.662)
Af- og nedskrivninger ultimo	(1.047.647)
Regnskabsmæssig værdi ultimo	788.968

10 Materielle aktiver

	Grunde og bygninger kr.	Andre anlæg, driftsmateriel og inventar kr.	Biologiske aktiver kr.
Kostpris primo	227.643.468	65.427.332	19.364.700
Tilgange	25.981.466	6.487.362	1.211.550
Afgange	0	(531.824)	0
Kostpris ultimo	253.624.934	71.382.870	20.576.250
Opskrivninger primo	101.997.729	0	0
Opskrivninger ultimo	101.997.729	0	0
Af- og nedskrivninger primo	(21.870.522)	(34.783.095)	0
Årets afskrivninger	(1.993.911)	(5.966.028)	0
Tilbageførsel ved afgange	0	531.824	0
Af- og nedskrivninger ultimo	(23.864.433)	(40.217.299)	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	331.758.230	31.165.571	20.576.250
Regnskabsmæssig værdi, hvis aktiver ikke var opskrevet	229.760.501	31.165.571	20.576.250
Ikke-ejede aktiver	0	20.306.545	0

Biologiske aktiver består af koncernens stambesætning.

11 Finansielle aktiver

	Andre værdipapirer og kapital- andele kr.
Kostpris primo	325.000
Kostpris ultimo	325.000
Opskrivninger primo	2.704.188
Dagsværdireguleringer	728.759
Tilbageførsel ved afgang	(421.777)
Opskrivninger ultimo	3.011.170
Regnskabsmæssig værdi ultimo	3.336.170

Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter andelsbeviser, der måles til dagsværdi (udmeldt værdi af andelsselskaberne) på balancedagen. Dagsværdiregulering påvirker resultatopgørelsen positivt med 729 t.kr. i regnskabsåret.

12 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af forudbetalte omkostninger.

13 Udskudt skat

	2023 kr.	2022 kr.
Immaterielle aktiver	(869.793)	(910.348)
Materielle aktiver	26.251.051	24.579.671
Finansielle aktiver	537.579	377.252
Forpligtelser	1.374.088	1.455.083
Fremførbare skattemæssige underskud	(424.244)	0
Udskudt skat i alt	26.868.681	25.501.658

	2023 kr.	2022 kr.
Bevægelser i året		
Primo	25.501.658	23.853.956
Indregnet i resultatopgørelsen	1.367.023	1.654.915
Reguleret i balancen	0	(7.213)
Ultimo	26.868.681	25.501.658

14 Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter består af modtaget kompensation for drift af pumpeanlæg.

15 Langfristede forpligtelser

	Forfald inden for 12 måneder 2023 kr.	Forfald inden for 12 måneder 2022 kr.	Forfald efter 12 måneder 2023 kr.	Restgæld efter 5 år 2023 kr.
Gæld til realkreditinstitutter	3.712.327	3.198.978	208.259.555	172.746.683
Bankgæld	3.977.089	3.598.587	44.191.117	27.384.150
Leasingforpligtelser	4.126.732	3.938.319	11.695.867	185.059
Gæld til kreditinstitutter i øvrigt	235.000	235.000	822.500	117.500
Leverandører af varer og tjenesteydelser	0	21.204	33.131	0
Anden gæld	0	60.555	521.800	443.600
Periodeafgrænsningsposter	0	200.000	0	0
	12.051.148	11.252.643	265.523.970	200.876.992

16 Ændring i arbejdskapital

	2023 kr.	2022 kr.
Ændring i varebeholdninger	(764.624)	(6.635.561)
Ændring i tilgodehavender	(7.460.875)	(5.368.453)
Ændring i leverandørgæld mv.	(365.092)	11.519.536
Andre ændringer	(306.982)	0
	(8.897.573)	(484.478)

17 Eventualforpligtelser

	2023 kr.	2022 kr.
Kautions- og garantiforpligtelser	16.588.774	588.774
Eventualforpligtelser i alt	16.588.774	588.774

18 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Prioritetsgæld er sikret ved pant i ejendomme. Pantet omfatter herudover de til ejendommene hørende produktionsanlæg og maskiner.

Til sikkerhed for bankgæld er deponeret ejerpantebreve nom. 80.368 t.kr. og skadeløsbrev nom. 8.400 t.kr.

Til sikkerhed for kreditorgæld er deponeret ejerpantebrev på 700 t.kr.

Til sikkerhed for kreditinstitutter i øvrigt er deponeret ejerpantebrev på 2.350 t.kr.

Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte ejendomme udgør 331.758 t.kr., og den regnskabsmæssige værdi af pantsatte produktionsanlæg udgør 10.859 t.kr.

Til sikkerhed for bankgæld er udstedt skadeløsbrev (virksomhedspant) på 6.500 t.kr. i tilgodehavender fra salg og besætning. Den regnskabsmæssige værdi af pantsatte aktiver udgør 31.036 t.kr.

Visse produktionsanlæg og maskiner samt andre anlæg mv. er finansieret ved finansiel leasing. Den

regnskabsmæssige værdi af finansielt leasede aktiver udgør 20.307 t.kr.

19 Transaktioner med nærtstående parter, der ikke er på markedsmæssige vilkår

I årsrapporten oplyses alene transaktioner med nærtstående parter, der ikke er gennemført på markedsvilkår. Der er ikke gennemført sådanne transaktioner i regnskabsåret.

20 Koncernforhold

Navn og hjemsted for modervirksomheden, der udarbejder koncernregnskab for den største koncern:
SB Invets Gram ApS, Haderslev

21 Dattervirksomheder

	Hjemsted	Retsform	Ejerandel %
Skovly Agtrup ApS	Haderslev	ApS	100,00
Gram og Nybøl Godser A/S	Haderslev	A/S	50,60

Modervirksomhedens resultatopgørelse for 2023

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Bruttofortjeneste/-tab		(82.500)	(58.194)
Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder		4.101.302	5.453.242
Andre finansielle indtægter	2	9.877	0
Andre finansielle omkostninger	3	(1.638.996)	(1.256.126)
Resultat før skat		2.389.683	4.138.922
Skat af årets resultat	4	363.607	295.478
Årets resultat	5	2.753.290	4.434.400

Modervirksomhedens balance pr. 31.12.2023

Aktiver

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder		49.919.455	48.318.153
Finansielle aktiver	6	49.919.455	48.318.153
Anlægsaktiver		49.919.455	48.318.153
Udskudt skat	7	152.146	0
Tilgodehavende sambeskatningsbidrag		211.461	2.819.337
Tilgodehavender		363.607	2.819.337
Andre værdipapirer og kapitalandele		110.625	0
Værdipapirer og kapitalandele		110.625	0
Likvide beholdninger		4.397	764
Omsætningsaktiver		478.629	2.820.101
Aktiver		50.398.084	51.138.254

Passiver

	Note	2023 kr.	2022 kr.
Virksomhedskapital		41.000	41.000
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode		19.300.277	17.698.975
Overført overskud eller underskud		5.435.132	4.405.144
Forslag til udbytte for regnskabsåret		122.000	117.800
Egenkapital		24.898.409	22.262.919
Bankgæld		19.270.317	17.475.000
Langfristede gældsforpligtelser	8	19.270.317	17.475.000
Kortfristet del af langfristede forpligtelser	8	991.001	0
Bankgæld		0	955
Gæld til tilknyttede virksomheder		4.735.780	6.587.793
Gæld til virksomhedsdeltagere og ledelse		471.323	458.337
Skyldig skat		0	521.998
Anden gæld		31.254	3.831.252
Kortfristede gældsforpligtelser		6.229.358	11.400.335
Gældsforpligtelser		25.499.675	28.875.335
Passiver		50.398.084	51.138.254
Begivenheder efter balancedagen	1		
Personaleforhold	9		
Eventualforpligtelser	10		
Pantsætninger og sikkerhedsstillelser	11		
Nærtstående parter med bestemmende indflydelse	12		
Transaktioner med nærtstående parter, der ikke er på markeds-mæssige vilkår	13		

Modervirksomhedens egenkapitalopgørelse for 2023

	Virksomheds- kapital kr.	Reserve for nettoopskriv- ning efter indre værdis metode kr.	Overført overskud eller underskud kr.	Forslag til udbytte for regnskabsåret kr.	I alt kr.
Egenkapital primo	41.000	17.698.975	4.405.144	117.800	22.262.919
Udbetalt ordinært udbytte	0	0	0	(117.800)	(117.800)
Årets resultat	0	1.601.302	1.029.988	122.000	2.753.290
Egenkapital ultimo	41.000	19.300.277	5.435.132	122.000	24.898.409

Modervirksomhedens noter

1 Begivenheder efter balancedagen

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

2 Andre finansielle indtægter

	2023 kr.	2022 kr.
Dagsværdireguleringer	9.877	0
	9.877	0

3 Andre finansielle omkostninger

	2023 kr.	2022 kr.
Finansielle omkostninger fra tilknyttede virksomheder	369.193	299.206
Renteomkostninger i øvrigt	39.803	944.111
Renteudgifter vedrørende betalte acontoskatter	21.356	0
Øvrige finansielle omkostninger	1.208.644	12.809
	1.638.996	1.256.126

4 Skat af årets resultat

	2023 kr.	2022 kr.
Ændring af udskudt skat	(152.146)	1.969.074
Regulering vedrørende tidligere år	0	2.787
Refusion i sambeskatning	(211.461)	(2.267.339)
	(363.607)	(295.478)

5 Forslag til resultatdisponering

	2023 kr.	2022 kr.
Ordinært udbytte for regnskabsåret	122.000	117.800
Overført resultat	2.631.290	4.316.600
	2.753.290	4.434.400

6 Finansielle aktiver

	Kapitalandele i tilknyttede virksomheder kr.
Kostpris primo	30.619.178
Kostpris ultimo	30.619.178
Opskrivninger primo	17.698.975
Andel af årets resultat	4.101.302
Udbytte	(2.500.000)
Opskrivninger ultimo	19.300.277
Regnskabsmæssig værdi ultimo	49.919.455

Specifikation af kapitalandele i dattervirksomheder fremgår af noterne til koncernregnskabet.

7 Udskudt skat

	2023 kr.
Fremførbare skattemæssige underskud	152.146
Udskudt skat i alt	152.146

	2023 kr.
Bevægelser i året	
Indregnet i resultatopgørelsen	152.146
Ultimo	152.146

Udskudte skatteaktiver

Henset til de sambeskattede selskabers budgetter for de kommende år, vurderes det, at det udskudte skatteaktiv kan anvendes indenfor en 3-5 årig tidshorisont.

8 Langfristede forpligtelser

	Forfald inden for 12 måneder 2023 kr.	Forfald efter 12 måneder 2023 kr.	Restgæld efter 5 år 2023 kr.
Bankgæld	991.001	19.270.317	13.393.885
	991.001	19.270.317	13.393.885

9 Personaleforhold

Virksomheden har ingen ansatte udover direktionen. Direktøren har ikke modtaget vederlag.

10 Eventualforpligtelser

Selskabet er administrationsselskab i en dansk sambeskatning. Selskabet hæfter derfor i henhold til

selskabsskattelovens regler herom for indkomstskatter mv. for de sambeskattede selskaber.

11 Pantsætninger og sikkerhedsstillelser

Selskabet har kautioneret for Gram og Nybøl Godser A/S' realkreditgæld til Nykredit. Realkreditgælden i dattervirksomheden udgør pr. 31.12.2023 i alt 210.424 t.kr.

12 Nærtstående parter med bestemmende indflydelse

Svend Brodersen, Gram ejer alle anparter i selskabet og har dermed bestemmende indflydelse på dette.

13 Transaktioner med nærtstående parter, der ikke er på markedsmæssige vilkår

I årsrapporten oplyses alene transaktioner med nærtstående parter, der ikke er gennemført på normale markedsvilkår. Der er ikke gennemført sådanne transaktioner i regnskabsåret.

Anvendt regnskabspraksis

Regnskabsklasse

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med årsregnskabslovens bestemmelser for regnskabsklasse C (mellem).

Koncernregnskabet og årsregnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når virksomheden som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter, i takt med at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret.

Koncernregnskabet

Koncernregnskabet omfatter modervirksomheden og de virksomheder (dattervirksomheder), som kontrolleres af modervirksomheden. Modervirksomheden anses for at have kontrol, når den direkte eller indirekte ejer mere end 50 % af stemmerettighederne eller på anden måde kan udøve eller faktisk udøver bestemmende indflydelse.

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes på grundlag af regnskaber for modervirksomheden og dens dattervirksomheder. Udarbejdelse af koncernregnskabet sker ved sammenlægning af regnskabsposter af ensartet karakter. Ved konsolideringen foretages eliminering af koncerninterne indtægter og omkostninger, interne mellemværender og udbytter samt fortjenester og tab ved transaktioner mellem de konsoliderede virksomheder. De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med koncernens regnskabspraksis.

I koncernregnskabet indregnes dattervirksomhedernes regnskabsposter 100 %.

Kapitalandele i dattervirksomheder udlignes med den forholdsmæssige andel af dattervirksomhedernes nettoaktiver på overtagelsestidspunktet opgjort til dagsværdi.

Virksomhedssammenslutninger

Ved køb af virksomheder, fusioner, spaltninger, tilførsel af aktiver og aktieombytninger mv., hvor de deltagende virksomheder er under modervirksomhedens kontrol, anvendes sammenlægningsmetoden, hvor sammenlægningen anses for gennemført på erhvervelsestidspunktet uden tilpasning af sammenligningstal. Efter

sammenlægningsmetoden indregnes den erhvervede virksomheds aktiver og forpligtelser til regnskabsmæssige værdier, korregeret for eventuelle forskelle i anvendt regnskabspraksis og regnskabsmæssige skøn. Forskellen mellem det aftalte vederlag og den erhvervede virksomheds regnskabsmæssige værdi indregnes på egenkapitalen.

Offentlige tilskud

Offentlige tilskud indregnes, når der er opnået endeligt tilsagn fra tilskudsgiver, og det er sandsynligt, at de betingelser, der er knyttet til tilskuddet, vil blive opfyldt. Tilskud indregnes som indtægt i resultatopgørelsen, i takt med at de indtjenes. Tilskud, der er ydet til anskaffelse af aktiver, fratrækkes aktivets kostpris.

Resultatopgørelsen

Bruttofortjeneste eller -tab

Bruttofortjeneste eller -tab omfatter nettoomsætning og andre eksterne omkostninger.

Nettoomsætning

Nettoomsætning indregnes i resultatopgørelsen, når levering og risikoovergang til køber har fundet sted. Nettoomsætning indregnes eksklusive moms, afgifter og rabatter i forbindelse med salget og måles til salgsværdien af det fastsatte vederlag.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter omfatter indtægter af sekundær karakter set i forhold til virksomhedens hovedaktivitet, herunder fortjeneste ved salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver samt lønrefusioner og tilskud.

Andre eksterne omkostninger

Andre eksterne omkostninger omfatter omkostninger, der vedrører virksomhedens primære aktiviteter, herunder produktionsomkostninger, lokaleomkostninger, kontorholdsomkostninger, salgsfremmende omkostninger mv. I posten indgår endvidere nedskrivninger af tilgodehavender indregnet under omsætningsaktiver.

Personaleomkostninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Af- og nedskrivninger

Personaleomkostninger omfatter løn og gager såvel som omkostninger til social sikring, pensioner o.l. for virksomhedens medarbejdere.

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder omfatter den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter fuld eliminering af interne avancer og tab.

Indtægter af andre finansielle anlægsaktiver

Indtægter af andre finansielle anlægsaktiver omfatter afkast i form af renter, udbytte o.l. af finansielle anlægsaktiver, der ikke er kapitalandele i tilknyttede eller associerede virksomheder.

Andre finansielle indtægter

Andre finansielle indtægter består af modtagne renteindtægter, herunder renteindtægter fra tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder, nettokursgevinster vedrørende værdipapirer og transaktioner i fremmed valuta.

Andre finansielle omkostninger

Andre finansielle omkostninger består af renteomkostninger, herunder renteomkostninger fra gæld til tilknyttede virksomheder, nettokurstab vedrørende værdipapirer, gæld og transaktioner i fremmed valuta, amortisering af finansielle forpligtelser samt tillæg under acontoskatteordningen mv.

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Modervirksomheden er sambeskattet med alle danske tilknyttede virksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede virksomheder i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balancen**Immaterielle rettigheder mv.**

Immaterielle rettigheder mv. omfatter erhvervede immaterielle rettigheder.

Erhvervede immaterielle rettigheder måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og afskrives lineært over den forventede levetid, der er 10 år.

Immaterielle rettigheder mv. nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Materielle aktiver

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med tillæg af opskrivninger og med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

	Brugstid
Fredede bygninger	100 år
Andre bygninger	50 år
Andre anlæg, driftsmateriel og inventar	3-10 år

Forventede brugstider og restværdier revurderes årligt.

Materielle aktiver nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Biologiske aktiver

Biologiske aktiver, der omfatter selskabets stambesætning, måles ved første indregning til kostpris, der for købte aktiver består af købsprisen tillagt eventuelle direkte tilknyttede anskaffelsesomkostninger.

Efter første indregning måles de biologiske aktiver til dagsværdi, der repræsenterer det beløb, som aktiverne vil kunne sælges for til en uafhængig køber. Dagsværdien opgøres til de senest konstaterede salgsværdier på markeder for tilsvarende aktiver.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder indregnes og måles i modervirksomhedens regnskab efter den indre

værdis metode (equity-metoden). Dette indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi med tillæg af uafskrevet goodwill og med fradrag eller tillæg af urealiserede koncerninterne fortjenester og tab.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres i forbindelse med resultatdisponeringen til reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode under egenkapitalen.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder nedskrives til genindvindingsværdi, hvis denne er lavere end den regnskabsmæssige værdi.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter andelsbeviser, der måles til dagsværdi (udmeldt værdi af andelsselskaberne) på balancedagen.

Varebeholdninger

Varebeholdninger måles til kostpris, opgjort efter FIFO-metoden, eller nettorealiseringsværdi, hvis denne er lavere.

Kostprisen for indkøbte handelsvarer og varer under fremstilling omfatter anskaffelsesprisen med tillæg af hjemtagelsesomkostninger. Kostprisen for fremstillede varer, der primært omfatter høstede afgrøder til salg og opfodring, måles til dagsværdi. For andre fremstillede varer omfatter kostprisen råvarer, hjælpematerialer, direkte løn og indirekte produktionsomkostninger.

Nettorealiseringsværdi for varebeholdninger opgøres som forventet salgspris med fradrag af færdiggørelsesomkostninger og omkostninger, der skal afholdes for at effektivere salget.

Tilgodehavender

Tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi, med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Udskudt skat

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser, hvor den skattemæssige værdi af aktiverne opgøres med udgangspunkt i den planlagte anvendelse af det enkelte aktiv.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede, skattemæssige underskud, indregnes i balancen med den værdi, aktivet forventes at kunne realiseres til, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoskatteaktiver.

Tilgodehavende og skyldig skat

Aktuelle skatteforpligtelser eller tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, der er reguleret for betalt acontoskat.

Tilgodehavende og skyldig sambeskatningsbidrag

Aktuelle skyldige sambeskatningsbidrag eller tilgodehavende sambeskatningsbidrag indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst, reguleret for betalt acontoskat. Ved skattemæssige underskud indregnes kun tilgodehavende sambeskatningsbidrag, hvis underskuddet forventes udnyttet i sambeskatningen.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre værdipapirer og kapitalandele (omsætningsaktiver)

Andre værdipapirer og kapitalandele omfatter andelsbeviser, der måles til dagsværdi (udmeldt værdi af andelsselskaberne) på balancedagen.

Likvide beholdninger

Likvide beholdninger omfatter kontante beholdninger og bankindeståender.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på det tidspunkt, hvor det er vedtaget på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i egenkapitalen.

Gæld til realkreditinstitutter

Gæld til realkreditinstitutter i form af prioritetsgæld måles på tidspunktet for lånoptagelse til kostpris, der svarer til det modtagne provenu efter fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. Efterfølgende måles prioritetsgæld til amortiseret kostpris. Dette betyder, at forskellen mellem provenuet ved lånoptagelsen og den nominelle værdi, der skal tilbagebetales, indregnes i resultatopgørelsen over låneperioden som en finansiel omkostning ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Leasingforpligtelser

Leasingforpligtelser vedrørende finansielt leasede aktiver indregnes i balancen som gældsforpligtelser og måles på tidspunktet for indgåelse af kontrakten til nutidsværdien af de fremtidige leasingydelser. Efter første indregning måles leasingforpligtelserne til amortiseret kostpris. Forskellen mellem nutidsværdien og den nominelle værdi af leasingydelserne indregnes i resultatopgørelsen over kontraktens løbetid som en finansiel omkostning.

Andre finansielle forpligtelser

Andre finansielle forpligtelser måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi.

Modtagne forudbetalinger fra kunder

Modtagne forudbetalinger fra kunder omfatter beløb, der er modtaget fra kunder forud for leveringstidspunktet.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under forpligtelser omfatter modtagne indtægter til resultatføring i efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt likviderne ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter præsenteres efter den indirekte metode og opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital og betalt skat.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter og finansielle anlægsaktiver samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle

og materielle aktiver, herunder anskaffelse af finansielt leasede aktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af virksomhedskapitalen og de omkostninger, der er forbundet hermed, samt optagelse af lån, indgåelse af finansielle leasingaftaler, afdrag på rentebærende gæld, køb af egne aktier og betaling af udbytte.

Likvider omfatter likvide beholdninger.